

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-00956/2019-ERU

V Ostravě dne 30. listopadu 2020

Č. j. 00956-23/2019-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve společném řízení vedeném pod sp. zn. OSR-00956/2019-ERU a zahájeném dne 29. května 2020 z moci úřední podle ust. § 78 a ust. § 88 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), v návaznosti na ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněnými z přestupků, podnikající fyzickou osobou [redacted], se sídlem [redacted], IČO: [redacted] (dále též jen „účastník řízení č. 1“), práv. zast. [redacted], advokátem, se sídlem [redacted], ev. č. ČAK [redacted], a společností **Beskydská energetika s.r.o.**, se sídlem 1. máje 1000, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm, IČO: 286 36 635 (dále též jen „účastník řízení č. 2“), práv. zast. [redacted], advokátkou, se sídlem [redacted], ev. č. ČAK [redacted], ve věci podezření ze spáchání trvajících přestupků podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2018 (dále jen „energetický zákon“), kterého se měl dopustit účastník řízení č. 1, a trvajících přestupků podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona, kterého se měl dopustit účastník řízení č. 2, rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, podnikající fyzická osoba [redacted], se sídlem [redacted], IČO: [redacted] (účastník řízení č. 1), se uznává vinným ze spáchání trvajících přestupků podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona, kterého se dopustil tím, že v období od 1. června 2018 do 31. srpna 2018 v rozporu s ust. § 3 odst. 3 energetického zákona podnikal v energetických odvětvích bez licence na obchod s elektřinou, když po konečných odběratelích uvedených v Příloze č. 1 tohoto rozhodnutí v odběrném místě na adrese [redacted], [redacted], EAN [redacted] (dále jen „odběrné místo“), požadoval úhradu částky [redacted] Kč bez DPH za dodanou elektřinu, přestože odebranou elektřinu nakoupil za částku v celkové výši [redacted] Kč bez DPH a prokazatelně vynaložil na náklady spojené s provozem a údržbou odběrného zařízení částku [redacted] Kč bez DPH, v důsledku čehož účastník řízení č. 1 dosáhl zisku ve výši [redacted] Kč bez DPH.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 energetického se **účastníkovi řízení č. 1** za spáchání trvajícího přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 531 000 Kč** (slovy: pět set třicet jedna tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 388201.

III. Podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se **účastníkovi řízení č. 1** ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 388201.

IV. **Obviněný z přestupku, společnost Beskydská energetika s.r.o.**, se sídlem 1. máje 1000, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm, IČO: 286 36 635 (účastník řízení č. 2), **se uznává vinným ze spáchání trvajícího přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že v období od 1. července 2018 do 31. srpna 2018 v rozporu s ust. § 3 odst. 3 energetického zákona podnikal v energetických odvětvích bez licence na obchod s elektřinou, když po účastníkovi řízení č. 1, kterému v odběrném místě rozúčtoval odebranou elektřinu v postavení zákazníka podle ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona, požadoval úhradu nákladů spojených s provozem a údržbou odběrného zařízení v celkové částce [REDAKCE] Kč bez DPH, která byla účtována jako součin částky [REDAKCE] Kč a počtu dodaných MWh elektřiny za měsíc červenec 2018 a jako součin částky [REDAKCE] Kč a počtu dodaných MWh elektřiny za měsíc srpen 2018, tedy nikoliv podle skutečně uplatněných nákladů na provoz a údržbu provozovaného odběrného zařízení, v důsledku čehož dosáhl účastník řízení č. 2 zisku ve výši [REDAKCE] Kč bez DPH.

V. Podle ust. § 91a odst. 7 energetického se **účastníkovi řízení č. 2** za spáchání trvajícího přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 192 000 Kč** (slovy: sto devadesát dva tisíce korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 388202.

VI. Podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se **účastníkovi řízení č. 2** ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 388202.

Odůvodnění

I. Zjištění předcházející správnímu řízení

Na základě šetření sp. zn. 10836/2018-ERU a 07845/2018-ERU provedených Energetickým regulačním úřadem (dále též jen „Úřad“ či „správní orgán“) u účastníka řízení č. 1 a účastníka řízení č. 2 (společně také „účastníci řízení“) bylo zjištěno, že účastníci řízení mohli při poskytování elektřiny konečným odběratelům v odběrném místě porušit povinnost uloženou jim ust. § 3 odst. 3 energetického zákona.

II. Průběh správního řízení

Dne 24. ledna 2019 byly do správního spisu Záznamem č. j. 00956-2/2019-ERU z téhož dne vložen podnětový spis sp. zn. 10836/2018-ERU týkající se jednání účastníků řízení, a dále kopie části podkladů z podnětového spisu sp. zn. 07845/2018-ERU, které byly dne 19. května 2020 vyčleněny do samostatného správního spisu k oddělenému projednání.

Správní orgán měl s ohledem na shromážděné podklady za to, že jednáním účastníků řízení byl naplněn znak skutkové podstaty trestného činu neoprávněného podnikání dle ust. § 251 trestního zákoníku ve spojení s ust. § 3 odst. 3 energetického zákona, a to podnikání „ve větším rozsahu“, a z toho důvodu byl povinen postupovat podle ust. § 64 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky a předat věc orgánu činnému v trestním řízení - Okresnímu státnímu zastupitelství Hodonín - neboť okolnosti nasvědčovaly tomu, že jednáním účastníků řízení mohl být spáchán trestný čin. Za tímto účelem vyhotovil správní orgán dne 1. února 2019 usnesení č. j. 00956-4/2019-ERU a spis sp. zn. OSR-00956/2019-ERU zaslal orgánu činnému v trestním řízení.

Po komunikaci s Policií ČR, Krajským ředitelstvím policie Jihomoravského kraje, Územním odborem Hodonín (dále jen „Policie ČR“), byl dne 4. února 2020 správní spis sp. zn. OSR-00956/2019-ERU spolu se spisem Policie ČR sp. zn. [REDAKCE] odevzdán Okresním státním zastupitelstvím v Hodoníně Úřadu k projednání možného přestupku podle energetického zákona.

Po vyhodnocení všech zjištěných skutečností zahájil Úřad s účastníky řízení podle ust. § 78 a ust. § 88 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 46 správního řádu správní řízení z moci úřední. Oznámení o zahájení správního řízení ze dne 25. května 2020, č. j. 00956-11/2019-ERU, bylo účastníku řízení č. 1 doručeno dne 29. května 2020 a účastníku řízení dne 26. května 2020. V rámci oznámení byli účastníci řízení poučeni o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu.

Po zaslání kopií spisu sp. zn. OSR-00956/2019-ERU na CD právním zástupcům účastníků řízení vyznamenal Úřad účastníky řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci. Zároveň bylo účastníkům řízení sděleno, co je považováno za podklady rozhodnutí, a byla jim dána možnost doložit správnímu orgánu doklady svědčící o jejich aktuálních majetkových poměrech. Lhůta k možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí byla na žádost právního zástupce účastníka řízení č. 1 prodloužena do dne 14. srpna 2020 přípisem č. j. 00956-18/2019-ERU.

Dne 14. srpna 2020 zaslal účastník řízení č. 2 (společnost Beskydská energetika, s.r.o.) správnímu orgánu své vyjádření (č. j. 00956-19/2019-ERU), ve kterém zcela a zásadně odmítá, že by se dopustil vytykaného přestupku a navrhuje, aby Úřad řízení o přestupku zastavil podle ust. § 86 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky.

Dne 14. srpna 2020 zaslal účastník řízení č. 1 () správnímu orgánu své vyjádření (č. j. 00956-20/2019-ERU a č. j. 00956-21/2019-ERU), ve kterém se vyjádřil k podkladům rozhodnutí a doplnil tvrzení a důkazy ve věci.

Účastník řízení č. 1 přílohou svého podání doložil faktury a mzdové náklady, které měly souviset s provozem a údržbou vlastního odběrného zařízení, nad rámec těchto podkladů dále uvedl, že oprávněným nákladem je podle něj také mzda samotného účastníka řízení č. 1, která za předemné 3 měsíce činila v poměrné části Kč. Celková částka vynaložená na oprávněné náklady v předemném období podle vyjádření účastníka řízení č. 1 činí Kč vč. DPH.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a na skutečnost, že účastníci řízení nenavrhli provedení dalších důkazů ani neučinili jiné návrhy směrem ke správnímu orgánu, a v souladu s ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici k vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Popis skutkového stavu

Účastník řízení č. 1 je podnikající fyzickou osobou s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ a obory činnosti „Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, Výroba plastových a pryžových výrobků, Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod, Nákup, prodej, správa a údržba nemovitostí, Pronájem a půjčování věcí movitých, Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků, Příprava a vypracování technických návrhů, grafické a kresličské práce, Reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení a Návrhářská, designérská, aranžérská činnost a modeling“.

Z úřední činnosti správní orgán zjistil, že účastník řízení č. 1 není držitelem licence udělované Úřadem, jejímž předmětem by bylo podnikání v energetických odvětvích.

Účastník řízení č. 2 vznikl jako právnická osoba v právní formě „společnost s ručením omezeným“, jež byla dne 17. září 2010 zapsána do obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Ostravě, oddíl C, vložka 35977.

Z úřední činnosti správní orgán zjistil, že účastník řízení č. 2 není držitelem licence udělované Úřadem, jejímž předmětem by bylo podnikání v energetických odvětvích.

Účastník řízení č. 1 je ode dne 1. června 2018 vlastníkem areálu bývalého masokombinátu na adrese , kde na základě smluv o přeúčtování dodané elektrické energie a smluv o vyúčtování oprávněných nákladů dodavatele spojených s údržbou a provozem zařízení na distribuci elektrické energie poskytoval minimálně do dne 31. srpna 2018 elektřinu odebranou od účastníka řízení č. 2

nájemcům v tomto areálu. Účastník řízení č. 2 elektřinu odebíral od společnosti E.ON Česká republika, s. r. o., se sídlem F. A. Gerstnera 2151/6, České Budějovice 7, 370 01 České Budějovice, IČO: 257 33 591 (dále jen „společnost E.ON Česká republika, s. r. o.“), na základě Smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny č. [REDACTED] ze dne 17. července 2018.

V předmětném období od 1. června 2018 do 31. srpna 2018 byl účastník řízení č. 1 vlastníkem odběrného zařízení (trafostanice) v odběrném místě na adrese [REDACTED], EAN [REDACTED]. Účastník řízení č. 2 měl podle svého vyjádření pronajatu část VN této trafostanice na základě nájemní smlouvy ze dne 24. května 2018. Předmětem nájmu byla konkrétně mj. „rozvodná zařízení elektrické energie 22 a 0,4 kV specifikace dle EAN [REDACTED] – [REDACTED], [REDACTED]“. Cena nájmu byla stanovena na [REDACTED] Kč bez DPH za rok. V části „IV Ostatní ujednání“ nájemní smlouvy je uvedeno, že nájemce (účastník řízení č. 2) je povinen provádět na své náklady běžnou údržbu pronajatého zařízení. Pronajímatel (účastník řízení č. 1) je povinen udržovat pronajímané zařízení ve stavu, který je v souladu s příslušnými předpisy a normami, zejména mít platnou revizi.

Účastník řízení č. 2 uzavřel s účastníkem řízení č. 1 dne 17. května 2018 Smlouvu o poskytování služeb, obchodně technických podmínkách dodávky elektrické energie v úrovni NN, přefakturace nákladů spojených s nákupem elektrické energie v úrovni VN a NN a vyúčtování oprávněných nákladů dodavatele spojených s provozem, údržbou a ostatními náklady spojenými se zařízením na dodávku elektrické energie, které je v provozování dodavatele, č. [REDACTED]. Předmětem této smlouvy byly obchodní a technické podmínky dodávky a vyúčtování spotřeby elektrické energie v odběrném místě na adrese [REDACTED], EAN [REDACTED]. V čl. III. této smlouvy nazvaném „Platební podmínky“ bylo stanoveno, že dodavatel (účastník řízení č. 2) samostatnou položkou vyúčtuje své oprávněné náklady min. [REDACTED] Kč/1MWh spojené s údržbou, s náklady na provoz, s náklady na vyúčtování elektrické energie a s náklady na řízení odběru elektrické energie přes provozované zařízení k odběrateli (účastníku řízení č. 1).

Účastník řízení č. 1 uzavřel s jednotlivými konečnými odběrateli (nájemci) Smlouvy o přeúčtování dodané elektrické energie, jejichž předmětem byly obchodní a technické podmínky přeúčtování elektrické energie v napěťové soustavě NN z rozvodného zařízení dodavatele.

Účastník řízení č. 1 dále uzavřel s každým jednotlivým konečným odběratelem také Smlouvy o vyúčtování oprávněných nákladů dodavatele spojených s údržbou a provozem zařízení na distribuci elektrické energie, jejichž předmětem bylo vyúčtování oprávněných nákladů dodavatele spojených s údržbou a provozem zařízení na distribuci elektrické energie. V čl. III. těchto smluv nazvaném „Platební podmínky“ bylo stanoveno, že cena je stanovena jako cena za 1 kWh, kde cena je stanovena cenovým výměrem, který dodavatel vydá vždy v prosinci na následující kalendářní rok (pro rok 2018 do 30. června 2018). Soupis položek ovlivňujících cenu podle této smlouvy uváděl náklady na údržbu a opravy trafostanice, náklady na údržbu a opravy rozvodného zařízení VN, NN a výkonového transformátoru, náklady na provoz rozvodného zařízení VN, NN a výkonového transformátoru, podíl na nákladech na el. revize VN, NN a výkonového transformátoru, podíl na odpisech, trafostanice, rozvodné zařízení, podíl na nákladech energetika a poruchové služby, podíl

na nákladech údržby kabelových tras, podíl na nákladech zajištění kompenzace odběrného místa a podíl na tvorbě rezervy na plánované investice.

Společnost GRULICH-energetika s.r.o., se sídlem Elektrárenská 56, Frýdlant, 739 11 Frýdlant nad Ostravicí, IČO: 258 20 575 (dále jen „společnost GRULICH-energetika s.r.o.“), pro účastníka řízení č. 1 vypracovala listiny nazvané „Spotřeba elektrické energie za měsíc červen 2018“, „Spotřeba elektrické energie za měsíc červenec 2018“ a „Spotřeba elektrické energie za měsíc srpen 2018“, které obsahovaly identifikaci dodavatele (účastník řízení č. 1), odběratele (koneční odběratelé), údaje o spotřebě elektrické energie, konečnou cenu za dodávku elektrické energie a konečnou cenu za oprávněné náklady (vypočítány jako cena za kWh krát počet odebraných kWh).

Účastník řízení č. 1 odebranou elektřinu nakoupil za měsíc červen 2018 za částku [REDAKCE] Kč bez DPH (faktura č. [REDAKCE], dodavatel společnost SUPRO – Z, a.s., se sídlem Jateční 169, Prštné, 760 01 Zlín, IČO: 645 09 460), za měsíc červenec 2018 za částku [REDAKCE] Kč bez DPH (faktura č. [REDAKCE], dodavatel účastník řízení č. 2) a za měsíc srpen částku [REDAKCE] Kč bez DPH (faktura č. [REDAKCE], dodavatel účastník řízení č. 2). Za předmětné období tedy činila cenu odebrané elektrické energie částka v celkové výši [REDAKCE] Kč bez DPH.

Fakturou č. [REDAKCE] byly zároveň účastníkem řízení č. 2 účtovány „oprávněné náklady“ ve výši [REDAKCE] Kč bez DPH. Fakturou č. [REDAKCE] byly zároveň účastníkem řízení č. 2 účtovány „oprávněné náklady“ ve výši [REDAKCE] Kč bez DPH.

Účastník řízení č. 1 po konečných odběratelích v odběrném místě požadoval úhradu částky [REDAKCE] Kč bez DPH za dodanou elektřinu a „oprávněné náklady“ (blíže viz Příloha č. 2 tohoto rozhodnutí). Jednotlivé faktury jsou založené ve správním spise pod č. j. 00956-2/2019-ERU.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Podle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Podle ust. § 2 odst. 6 téhož zákona pachateli lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.

Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníků řízení za vytýkaná jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky a energetický zákon.

Zákon o odpovědnosti za přestupky byl naposledy novelizován dne 22. července 2020 nálezem Ústavního soudu č. 325/2020 Sb. Energetický zákon byl v době od spáchání vytýkaných jednání účastníků řízení novelizován dvakrát, kdy současné znění zákona nabylo účinnosti dne 1. ledna 2020.

S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky a jeho novelizovaného znění a energetického zákona i jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníků řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupků. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákonů pozdějších a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníků řízení za vytýkaná jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy byla spáchána.

IV. II. Obecný právní rámec

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že podniká v energetických odvětvích bez licence nebo bez oprávnění k podnikání uznaného Úřadem podle ust. § 7a energetického zákona nebo neoznámí Úřadu zánik oprávnění podle ust. § 7a odst. 3 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval uvedeným přestupkem v návaznosti na porušení povinnosti podnikat v energetických odvětvích na základě licence.

Podle ust. § 3 odst. 1 energetického zákona je předmětem podnikání v energetických odvětvích výroba elektřiny, přenos elektřiny, distribuce elektřiny a obchod s elektřinou, činnosti operátora trhu, výroba plynu, přeprava plynu, distribuce plynu, uskladňování plynu a obchod s plynem a výroba tepelné energie a rozvod tepelné energie.

Podle ust. § 3 odst. 3 věty první energetického zákona mohou osoby za podmínek stanovených tímto zákonem podnikat v energetických odvětvích na území České republiky pouze na základě licence udělené Úřadem.

Podle ust. § 3 odst. 4 energetického zákona se licence nevyžaduje (i) na obchod, výrobu, distribuci a uskladňování koksárenského plynu čistého, degazačního a generátorového plynu, biometanu, propanu, butanu a jejich směsí, pokud se nejedná o distribuci potrubními systémy, k nimž je připojeno více než 50 odběrných míst, (ii) na výrobu tepelné energie určené pro jeden objekt jednoho zákazníka, (iii) na využití elektřiny při provozování dobíjecí stanice podle zákona o pohonných hmotách.

Podle ust. § 2 odst. 2 písm. a) bodu 17 energetického zákona je zákazníkem osoba, která nakupuje elektřinu pro své vlastní konečné užití v odběrném místě.

Podle ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona má zákazník právo poskytovat a rozúčtovat jiné osobě elektřinu odebranou zákazníkem prostřednictvím vlastního nebo jím provozovaného odběrného elektrického zařízení o napětí do 52 kV včetně.

Podle ust. § 420 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.

Společné stanovisko Energetického regulačního úřadu a Státní energetické inspekce k ust. § 3 odst. 3 energetického zákona ze dne 21. října 2005 uvádí, že „[d]le energetického zákona je elektřina poskytována prostřednictvím vlastního odběrného zařízení. Provoz a údržba tohoto vnitřního zařízení jsou spojeny s určitými náklady. Odběratel elektřiny je proto oprávněn smluvně uplatňovat na osobách, kterým poskytuje elektřinu, úhradu podílu na těchto nákladech. Nárokováný podíl na úhradu těchto nákladů však nesmí být součástí rozúčtování nákladů na nákup elektřiny. Může ale být součástí smlouvy o poskytování elektřiny, případně předmětem samostatné smlouvy, nebo jako součást smlouvy o službách či nájmu“ [pozn. správního orgánu: z tehdejšího znění ust. § 3 odst. 3 byla část týkající se možnosti rozúčtování po novelizaci přesunuta do ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona]. Tento výklad tedy ve prospěch zákazníků rozšiřuje jejich práva stanovená v ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona nad rámec zákonné úpravy, která žádné další možné uplatnitelné náklady nezmiňuje.

Za odběrné zařízení správní orgán považuje elektrické zařízení připojené na elektrickou přípojku a sloužící nebo určené k odběru elektřiny, tj. transformátor 22kV ve vlastnictví účastníka řízení č. 1 a rozvodnou elektrickou síť za tímto transformátorem až po místa spotřeb konečných odběratelů.

IV. III. Právní posouzení skutku účastníka řízení č. 1 ([REDACTED])

Správní orgán považuje za nesporné, že účastník řízení č. 1 nebyl v předmětném období od 1. června 2018 do 31. srpna 2018 držitelem licence udělované Úřadem, jejímž předmětem by bylo podnikání v energetických odvětvích.

Účastník řízení č. 1 nevystupoval vůči konečným odběratelům v odběrném místě jako zákazník podle ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona, nicméně fakticky bylo jeho postavení téměř totožné. Byť by totiž bylo možné účastníka řízení č. 1 považovat pouze za tzv. „jinou osobu“ ve smyslu ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona, sám elektřinu dále poskytoval a rozúčtoval dalším konečným odběratelům, na což má právo podle energetického zákona jen právě zákazník. Účastníka řízení č. 1 lze tedy označit za osobu poskytující elektřinu jiným osobám, která má práva srovnatelná se zákazníkem podle energetického zákona.

Účastník řízení č. 1 prostřednictvím vlastního odběrného zařízení (trafostanice) poskytoval konečným odběratelům v areálu elektřinu odebranou od účastníka řízení č. 2. Kromě ceny za elektrickou energii požadoval účastník řízení č. 1 po konečných odběratelích úhradu „oprávněných nákladů“. Správní orgán se zabýval povahou těchto „oprávněných nákladů“ účtovaných účastníkem řízení č. 1 na základě Smluv o vyúčtování oprávněných nákladů dodavatele spojených s údržbou a provozem zařízení na distribuci elektrické energie.

Provoz a údržba odběrného zařízení jsou zcela jistě spojeny s určitými náklady. Těmito náklady mohou logicky být např. prostředky vynaložené na revize tohoto zařízení, na nutné opravy elektrických rozvodů či na zajištění běžného denního provozu tohoto zařízení

např. elektrikářem apod. Tento výčet nákladů je samozřejmě demonstrativní a je na každém vlastníkovi či provozovateli daného odběrného zařízení, aby posoudil, zda jím vynaložené náklady skutečně souvisí s provozem a údržbou odběrného zařízení, přičemž se musí vyvarovat toho, aby jeho jednání bylo možno považovat za neoprávněné podnikání v energetice.

Podle ust. § 420 odst. 1 občanského zákoníku je za podnikatele považován ten, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku. Obecně lze tedy podnikání definovat jako soustavnou a samostatnou činnost určitého subjektu za účelem dosažení zisku.

Ust. § 421 odst. 1 občanského zákoníku stanovuje, že podnikatelem je osoba zapsaná v obchodním rejstříku. V ust. § 421 odst. 2 téhož zákona je pak stanovena vyvratitelná domněnka, že podnikatelem je osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona. Účastník řízení č. 1 je podnikající fyzickou osobou podnikající na základě živnostenského oprávnění ze dne [redacted] a lze tak dojít k závěru, že účastník řízení č. 1 byl od 1. června 2018 do 31. srpna 2018 podnikatelem.

Správní orgán se tedy dále zabýval tím, zda účastník řízení č. 1 svým jednáním naplnil definiční znaky podnikání, a to v kontextu nových důkazů předložených účastníkem řízení č. 1 v rámci jeho vyjádření ze dne 14. srpna 2020.

Správní orgán má předně za to, že bez doložení konkrétních nákladů spojených s provozem a údržbou odběrného zařízení nelze učinit závěr o tom, zda takové náklady vůbec vznikly, natožpak zda jsou či nejsou oprávněné. Pokud není prokázána existence skutečně vynaložených nákladů, které osobě poskytující elektřinu dalším osobám vznikly v souvislosti s provozem a údržbou vlastního nebo provozovaného odběrného zařízení, je třeba na jakýkoliv rozdíl mezi cenou, kterou tato osoba hradí svému dodavateli za sdružené služby dodávky elektřiny, a cenou, kterou následně účtuje konečným odběratelům, hledět jako na zisk.

Účastník řízení č. 1 přílohou svého podání doložil faktury a mzdové náklady, které měly souviset s provozem a údržbou jeho vlastního odběrného zařízení, nad rámec těchto podkladů dále uvedl, že oprávněným nákladem je podle něj také mzda samotného účastníka řízení č. 1, která za předmětné 3 měsíce činila v poměrné části [redacted] Kč. Celková částka vynaložená na oprávněné náklady v předmětném období podle vyjádření účastníka řízení č. 1 činí [redacted] Kč vč. DPH. Náklady jsou shrnuty v následující tabulce:

Náklady v Kč		
Mzdové náklady	Celkem za červen až srpen 2018	Poměrná část v oprávněných nákladech
Elektrikář	[redacted]	[redacted]
Údržbář	[redacted]	[redacted]
Správce	[redacted]	[redacted]
Fakturantka	[redacted]	[redacted]
Účetní	[redacted]	[redacted]
Účastník řízení č. 1	[redacted]	[redacted]
Celkem		[redacted]

Náklady na opravy, údržbu „distribuční soustavy“		Faktury ze dne
Práce autojeřábem - oprava střechy	████████	30.8.2018
Periodická revize VN - roční	████████	31.12.2018
Kryt zavírání vrat nad trafostanicemi	████████	12.7.2018
Uložení komunálního odpadu ze střechy na skládce	████████	19.11.2018
Elektrikářský materiál pro rozvody elektřiny v areálu	████████	13.7.2018
Oprava střechy	████████	30.6.2018, 14.7.2018, 21.7.2018
Dřevěné hranoly pro opravu střechy	████████	25.7.2018, 10.12.2018
Izolace střechy	████████	11.7.2018, 18.7.2018, 10.10.2018
Revize rozvoden a el. vedení NN	████████	14.9.2018, 16.10.2018, 2.11.2018, 21.11.2018, 14.12.2018
Servis výtahů	████████	29.6.2018, 1.10.2018, 14.12.2018
Revize a provoz elektrického chladicího zařízení	████████	30.6.2018, 4.7.2018, 31.7.2018, 31.8.2018
Náklady na administrativu a související činnosti		Faktury ze dne
Společnost GRULICH-energetika s.r.o. - zpracování rozúčtování oprávněných nákladů nájemcům, řízení odběru el. energie	████████	30.6.2018, 31.7.2018, 31.8.2018
Náklady na právní služby		Faktury ze dne
██	████████	10.10.2018, 23.11.2018
„Oprávněné náklady“ účastníka řízení č. 2	████████	13.8.2018, 10.9.2018

IV. III. I. Mzdové náklady

Účastník řízení č. 1 doložil Úřadu účetními knihami své mzdové náklady na údržbáře, správce areálu, elektrikáře, účetní a fakturantku. Za oprávněné náklady účastník řízení považuje plnou mzdu elektrikáře a jednu třetinu mzdy zbývajících zaměstnanců. Podle názoru Úřadu nelze náplň práce všech uvedených zaměstnanců považovat za související s údržbou a provozem vlastního odběrného zařízení a za související profese je možné z povahy možných prováděných prací označit zcela jistě elektrikáře a alespoň částečně údržbáře a správce areálu. Dělení nákladů užitých účastníkem řízení má racionální opodstatnění. Účastníkem řízení doloženou částku na mzdové náklady těchto 3 zaměstnanců, tj. celkem ██████████ Kč, je tedy možno považovat za oprávněné náklady související s údržbou a provozem vlastního odběrného zařízení.

Práce fakturantky a účetní je obecně svou povahou administrativní činností a v uvedeném případě spíše souvisí se samotným rozúčtováním nákladů na elektrickou energii konečným odběratelům, nikoliv s faktickým provozem a údržbou odběrného zařízení, proto správní orgán nepovažuje tyto náklady za oprávněné.

Úřad pak za oprávněný náklad dále nepovažuje částku ██████████ Kč, kterou má představovat 1/3 mzdy samotného účastníka řízení č. 1. Tato částka nebyla správnímu orgánu doložena a není ani jisté, jakou činností by se měl účastník řízení č. 1 podílet na údržbě a provozu odběrného zařízení. Správní orgán, aniž by se touto problematikou dále zabýval, rovněž pochybuje, že by účastník řízení č. 1 mohl sám se sebou jako podnikající fyzická osoba uzavřít pracovní poměr.

IV. III. II. Náklady na opravy, údržbu „distribuční soustavy“

Účastník řízení č. 1 dále Úřadu doložil náklady vynaložené na opravy a údržbu „distribuční soustavy“ elektřiny v areálu a náklady s tím související. Správní orgán u těchto nákladů zkoumal, zda mohly souviset s údržbou a provozem odběrného zařízení účastníka řízení č. 1 a zda byly skutečně vynaloženy v posuzovaném období a bylo je tedy možno zahrnout do rozúčtování za měsíce červen až srpen 2018.

Účastník řízení č. 1 uvedl, že opravy střechy byly prováděny od počátku předmětného období až do zimy 2018, a to zejména s ohledem na dosavadní katastrofální zatékání do elektrických rozvodů kabelů, rozvaděčů, a trafostanice v budově, které byly zcela promočené. S opravou střechy souvisely i další výdaje (práce autojeřábem, uložení odpadu na skládce, dřevěné hranoly, izolace střechy).

Podle ust. § 2205 občanského zákoníku nájemní smlouva pronajímatele zavazuje

- a) přenechat věc nájemci tak, aby ji mohl užívat k ujednanému nebo obvyklému účelu,
- b) udržovat věc v takovém stavu, aby mohla sloužit tomu užívání, pro které byla pronajata,
- c) zajistit nájemci nerušené užívání věci po dobu nájmu.

Podle ust. § 2207 odst. 1 občanského zákoníku po dobu nájmu provádí běžnou údržbu věci nájemce, ledaže se k ní zavázal pronajímatel. Ostatní údržbu věci a její nezbytné opravy provádí pronajímatel, ledaže se k některému způsobu nebo druhu údržby a k opravě některých vad zavázal nájemce. Uvedené je v souladu s ust. § 2302 odst. 1 občanského zákoníku možno použít i pro nájem prostoru sloužícího podnikání.

Z uvedených ustanovení občanského zákoníku vyplývá, že náklady na opravu střechy, které byly účastníkem řízení č. 1 vyčísleny na částku [REDAKCE] Kč (práce autojeřábem, uložení odpadu, samotná oprava střechy, dřevěné hranoly, izolace střechy), nemohl účastník řízení č. 1 po nájemních požadovat v nájmu, jelikož se nejednalo o běžnou údržbu věci. Postup účastníka řízení č. 1 vykazuje znaky jednání *in fraudem legis*, když tento se evidentně pokouší obejít zákon tím, že položky neuznatelné v nájmu fakturuje svým nájemníkům v konečné ceně elektřiny při zneužití blíže neurčitěho pojmu nákladů spojených s provozem a údržbou odběrného zařízení. Účastník řízení č. 1 však nemůže své finanční povinnosti plynoucí mu z nájemního vztahu tímto postupem přenášet na nájemníky, a proto nelze tyto náklady považovat za oprávněné a související s provozem a údržbou odběrného zařízení.

Částky za kryt zavírání vrat nad trafostanicemi, kde bylo třeba umístit krytí a provést oplechování proti zatékání, a za servis výtahů, jakožto integrálního vybavení budovy související s elektrickou energií, správní orgán rovněž nepovažuje za související s provozem a údržbou odběrného zařízení. Pokud by i tyto náklady byly považovány za oprávněné, docházelo by až k příliš extenzivnímu výkladu závěrů uvedených ve výše citovaném společném stanovisku Úřadu a Státní energetické inspekce, jehož cílem jistě nebylo zbavit vlastníky či provozovatele odběrného zařízení veškerých finančních závazků vůči odběrným zařízením, kterými poskytují elektřinu jiným osobám, natožpak pokud tyto závazky (náklady) souvisejí s odběrným zařízením jen zcela okrajově (např. souvisejí pouze tím, že se nacházejí ve stejné budově).

Dalším nákladem, kterým argumentuje účastník řízení č. 1, je částka [REDAKCE] Kč vynaložená na revize a provoz elektrického chladicího zařízení v budově Masokombinátu za měsíce červen až srpen 2018. Kromě podtržení slova „elektrického“ účastník řízení č. 1

blíže nespecifikoval, jak přesně by měl provoz chladicího zařízení souviset s provozem a údržbou odběrného zařízení. Tato částka jistě nemůže být po konečných odběratelích požadována v konečné ceně elektřiny jenom proto, že se rovněž jedná o elektrické zařízení. S ohledem na to, že náklad na provoz chladicího zařízení běžně ze své povahy s provozem odběrného zařízení souviset nemůže, nepovažuje jej správní orgán za oprávněný.

Náklady na revize rozvodny R6, R7, R8, rozvaděčů, hlavní rozvodny NN a dalších součástí elektrického vedení v areálu nemohly být oprávněně požadovány ve vyúčtováních za měsíce červen, červenec a srpen 2018, když tyto revize byly fakturovány (a tedy uhrazeny) účastníkem řízení č. 1 až v následujících měsících.

Dodání elektrikářského materiálu společností G.A.S. a.s. pro účely rozvodů elektřiny v areálu v hodnotě [REDAKCE] Kč vč. DPH považuje Úřad za související s údržbou a provozem vlastního odběrného zařízení. Jelikož je v tomto rozhodnutí operováno s cenami bez DPH, považuje správní orgán za uznatelný náklad částku ve výši [REDAKCE] Kč bez DPH.

Z účastníkem řízení č. 1 doložené částky na „opravy, údržbu distribuční soustavy elektřiny v areálu nebo s tím související“, je možno považovat za oprávněné náklady související s údržbou a provozem vlastního odběrného zařízení částku v celkové výši [REDAKCE] Kč bez DPH.

IV. III. III. Náklady na administrativu a související činnosti

Náklady na řízení odběru elektrické energie a provedení rozúčtování, prováděné společností GRULICH-energetika s.r.o., také nelze považovat za oprávněné náklady související s údržbou a provozem vlastního odběrného zařízení. Podle popisu činností společnosti GRULICH-energetika s.r.o. i podle vyjádření účastníka řízení č. 1 jde spíše o administrativní úkony spojené již se samotným rozúčtováním elektřiny konečným odběratelům, které nejsou nezbytně nutné pro praktický provoz a údržbu odběrného zařízení. Tuto dobrovolnou položku není podle správního orgánu možno spravedlivě požadovat po konečných odběratelích v konečné ceně za odběr elektrické energie.

IV. III. IV. Náklady na právní služby

K nákladům za právní služby účastník řízení č. 1 uvedl, že ve věci správy areálu byly a jsou kontinuálně poskytovány právní služby advokátní kanceláří [REDAKCE], a to jak ve věci nájemních smluv, tak ve věci poradenství ohledně právních vztahů a jednání a sporů souvisejících se smlouvami na přeúčtování elektřiny a dalších, přičemž po převzetí areálu bylo třeba uzavřít smlouvy s nájemci, související smlouvy na služby a energie a řešit další právní skutečnosti s tím související. Uvedené právní služby byly provedeny v období od ledna do listopadu 2018 a týkaly se konkrétně zpracování revize kupní smlouvy ve věci koupě areálu, chlazení v budově masokombinátu, oznámení nájemcům, zastoupení v územním řízení, věcných břemen v areálu atd. Všechny tyto služby podle účastníka řízení č. 1 souvisí přímo i se zajištěním dodávky elektřiny v areálu, a byť se týkají i nájmu samotného, koupě areálu atd., je podle něj zřejmé, že minimálně znatelnou část těchto nákladů je třeba uvažovat přímo v oprávněných nákladech za elektřinu.

Podle názoru správního orgánu tyto náklady naopak nesouvisí s oprávněnými náklady na údržbu a provoz vlastního odběrného zařízení vůbec. Podstatou těchto nákladů by nemělo být komplexní „zajištění dodávky elektřiny“ konečným odběratelům, ale udržování

odběrného elektrického zařízení v bezpečném a spolehlivém provozu, s čímž poskytování právních služeb zcela jistě nesouvisí. I v tomto případě není podle správního orgánu možno tuto dobrovolnou položku spravedlivě požadovat po konečných odběratelích v konečné ceně za odběr elektrické energie.

IV. III. V. Náklady účastníka řízení č. 2

Náklady společnosti Beskydská energetika s.r.o. (účastníka řízení č. 2) účastník řízení č. 1 podle svého vyjádření přeúčtovává společně s cenou za odebranou elektřinu konečným odběratelům v rámci svých vlastních oprávněných nákladů. Tato položka tedy není součástí ceny elektřiny a je třeba posoudit, zda souvisí s údržbou a provozem vlastního odběrného zařízení účastníka řízení č. 1.

Nájemní smlouva ze dne 24. května 2018 uzavřená mezi účastníky řízení stanoví povinnosti jednotlivých stran k předmětnému odběrnému zařízení. Účastník řízení č. 2 je povinen provádět na své náklady běžnou údržbu pronajatého zařízení, účastník řízení č. 1 je povinen udržovat pronajímané zařízení ve stavu, který je v souladu s příslušnými předpisy a normami, zejména mít platnou revizi. V důsledku jednání účastníků řízení jsou však fakticky veškeré náklady spojené s jejich povinnostmi podle nájemní smlouvy přeneseny až na konečné odběratele.

IV. III. VI. Právní posouzení

Dochází-li k poskytování elektřiny dalším osobám spojenému s navýšením ceny elektřiny ze strany osoby, která není držitelem příslušné licence, jedná se o porušení ust. § 3 odst. 3 energetického zákona, pokud jsou zároveň naplněny všechny znaky podnikání podle ust. § 420 odst. 1 občanského zákoníku, především pak záměr vykonávat výdělečnou činnost soustavně za účelem dosažení zisku.

Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 26. března 2009, č. j. 9 Afs 63/2008 – 121, „[r]ozhodující je, zda se jednalo o činnost vyvíjenou opakovaně s cílem zisku dosáhnout (tedy dostatečně přesvědčivý podnikatelský záměr, k jehož uskutečnění činnost vyvíjená ze strany subjektu cíleně a trvale směřuje).“ Účastník řízení č. 1 jistě věděl, že svým jednáním může skutečně zisku dosáhnout, což je doloženo i tím, že podle jeho slov jsou paušální ceny stanoveny tak, aby vytvářel „rezervy“. I s ohledem na výši částky požadované na úhradu „oprávněných nákladů“, která tvoří jednu třetinu celkové ceny elektřiny dodané konečným odběratelům, lze v případě jednání účastníka řízení č. 1 hovořit o dostatečně přesvědčivém podnikatelském záměru.

Správní orgán, vykonávající dozor nad dodržováním energetického zákona v souladu s ust. § 18 odst. 1 písm. a) ve spojení s ust. § 17 odst. 7 písm. f) energetického zákona, má za to, že bez doložení konkrétních nákladů spojených s provozem a údržbou odběrného zařízení nelze učinit závěr o tom, zda takové náklady vůbec vznikly, natožpak zda jsou či nejsou oprávněné. Pokud není prokázána existence skutečně vynaložených nákladů, které zákazníkovi při poskytování a rozúčtování elektřiny jiným osobám podle ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona vznikly v souvislosti s provozem a údržbou odběrného zařízení, je třeba na jakýkoliv rozdíl mezi cenou, kterou zákazník hradí svému dodavateli za sdružené služby dodávky elektřiny, a cenou, kterou následně účtuje konečným odběratelům, hledět jako na zisk. Tento postup lze analogicky použít i pro všechny osoby následující po zákazníkovi v řetězci rozúčtování před samotnými konečnými odběrateli.

Účastník řízení č. 1 za předmětné období nakoupil elektrickou energii za částku v celkové výši [REDAKCE] Kč bez DPH a tuto dále prodal konečným odběratelům za částku [REDAKCE] Kč bez DPH (blíže viz Příloha č. 2 tohoto rozhodnutí). Rozdíl mezi těmito částkami činí [REDAKCE] Kč bez DPH, tedy sumu, která byla účastníku řízení č. 1 vytykána v oznámení o zahájení správního řízení, č. j. 00956-11/2019-ERU. Správní orgán posoudil výše uvedené náklady doložené účastníkem řízení č. 1 s ohledem na jejich povahu a datum vynaložení a dospěl k závěru, že skutečně uznatelná částka za náklady účastníka řízení č. 1 související s provozem a údržbou odběrného zařízení činí [REDAKCE] Kč bez DPH. Rozdíl těchto částek, tj. [REDAKCE] Kč bez DPH ([REDAKCE] Kč bez DPH minus [REDAKCE] Kč bez DPH), účastník řízení č. 1 tedy nedoložil, a proto tuto částku považuje správní orgán s ohledem na výše uvedené za zisk.

Správní orgán má také za to, že účelem umožnění požadování proplacení nákladů souvisejících s provozem a údržbou odběrného zařízení je jistá kompenzace zákazníka, který dobrovolně poskytuje konečným odběratelům elektřinu, za prostředky, které již byl nucen vynaložit, tj. prostředky, jejichž výše je zákazníkovi přesně známa. Správní orgán proto považuje stanovení paušální částky tak, jak to udělal účastník řízení č. 2, za zneužití rozšiřujícího výkladu ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona, který sám o sobě žádné další náklady účtované zákazníkem nepřipouští. V tomto jednání, tedy požadování dalších paušálních plateb i za měsíce, kdy žádné skutečně oprávněné náklady ani nemusely reálně vzniknout, správní orgán spatřuje záměr účastníka řízení č. 2 podnikat za účelem dosažení zisku.

Správní orgán má dále za prokázané, že činnost účastníka řízení č. 1 naplňovala znaky soustavné činnosti, když účastník řízení č. 1 opakovaně minimálně v měsících červnu, červenci a srpnu 2018 požadoval po konečných odběratelích platby za údajně oprávněné náklady v částkách vyšších, než mu reálně vznikly v souvislosti s provozem a údržbou odběrného zařízení.

Zákonodárce v ust. § 3 odst. 1 energetického zákona specifikoval, že předmětem podnikání v energetických odvětvích je výroba elektřiny, přenos elektřiny, distribuce elektřiny a obchod s elektřinou, činnosti operátora trhu, výroba plynu, přeprava plynu, distribuce plynu, uskladňování plynu a obchod s plynem a výroba tepelné energie a rozvod tepelné energie. Správní orgán proto konstatuje, že činnost účastníka řízení č. 1 v průběhu období od 1. června 2018 do 31. srpna 2018 spočívající v obchodu s elektřinou (nákup elektřiny a její prodej s marží) lze bezpochyby považovat za podnikání v energetických odvětvích ve smyslu uvedeného ustanovení.

Energetický zákon stanovuje tři výjimky z pravidla, že fyzické či právnické osoby mohou podnikat v energetických odvětvích na území České republiky za podmínek stanovených energetickým zákonem na základě udělené licence. Správní orgán se proto musel zabývat otázkou, zda jednání účastníka řízení č. 1 lze podřadit pod některou z výjimek stanovených v ust. § 3 odst. 4 energetického zákona, resp. zda účastník řízení č. 1 mohl podnikat v energetických odvětvích, aniž by musel být držitelem licence udělené Úřadem.

Správní orgán dospěl k závěru, že účastník řízení č. 1 nenaplnuje ani jednu z výjimek stanovenou v ust. § 3 odst. 4 energetického zákona, neboť v průběhu správního řízení nebylo zjištěno, že by činnost účastníka řízení č. 1 spočívala (i) v obchodu, výrobě, distribuci či uskladňování koksárenského plynu čistého, degazačního a generátorového plynu, biometanu, propanu, butanu a jejich směsí, (ii) ve výrobě tepelné energie určené pro jeden

objekt jednoho zákazníka či (iii) ve využívání elektřiny při provozování dobíjecí stanice podle zákona o pohonných hmotách.

Správní orgán na základě výše uvedeného tedy zjistil a prokázal, že účastník řízení č. 1 v rozporu s ust. § 3 odst. 3 věty první energetického zákona podnikal v energetických odvětvích (konkrétně v odvětví obchod s elektřinou) na území České republiky v období od 1. června 2018 do 31. srpna 2018 bez licence na obchod s elektřinou, kdy jeho podnikání spočívalo v tom, že prodával elektřinu jiným osobám (konečná odběratelé uvedení v Příloze č. 1 tohoto rozhodnutí) v odběrném místě na adrese [REDAKCE], přičemž nesplňoval podmínky pro případ, kdy se licence neuděluje, resp. kdy není pro podnikání ze zákona povinná, a ani se nejednalo o případ analogického postupu podle ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona, když účastník řízení č. 1 nakoupenou elektřinu pouze nerozúčtoval, ale dále prodal za vyšší cenu, přičemž nedoložil celý rozdíl částek, který měl představovat oprávněné náklady.

Správní orgán má dále za to, že jednání účastníka řízení č. 1 naplnilo znaky tzv. trvajících přestupku, když spočívalo ve vyvolání a následném udržování protiprávního stavu, spočívajícího v podnikání bez licence na obchod s elektřinou na území České republiky v celém období od 1. června 2018 do 31. srpna 2018.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupku účastníka řízení č. 1

Správní orgán má na základě výše uvedeného za prokázané, že jednáním účastníka řízení č. 1 byla naplněna formální stránka přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona, když účastník řízení č. 1 v rozporu s ust. § 3 odst. 3 věty první energetického zákona podnikal v energetických odvětvích (konkrétně v odvětví obchod s elektřinou) na území České republiky v období od 1. června 2018 do 31. srpna 2018 bez licence na obchod s elektřinou. Správní orgán se nicméně musel zabývat také materiální stránkou uvedeného přestupku.

V daném případě, kdy účastník řízení č. 1 podnikal v energetickém odvětví obchod s elektřinou bez udělené licence na území České republiky po dobu dvou měsíců, došlo k naplnění materiální stránky uvedeného přestupku, neboť byl narušen zájem společnosti na regulaci energetického odvětví a na tom, aby energetická zařízení byla provozována odborně při dodržování bezpečnosti daného provozu, resp. i konstantnosti dodávek. Deliktním jednáním účastníka řízení č. 1 došlo k situaci, kdy naplnil zákonné podmínky pro udělení licence a měl povinnost o udělení licence na obchod s elektřinou požádat a mít ji, nicméně se tak v období od 1. června 2018 do 31. srpna 2018 nestalo.

Na účastníka řízení č. 1 se tak nevztahovaly povinnosti, jež plynou ze zákona každému držiteli licence, tj. např. povinnosti uvedené v ust. § 11 či ust. § 30 odst. 2 energetického zákona. Stejně tak má Úřad omezenější pravomoci, co se týče výkonu dozoru podle energetického zákona, a hrozí tak zneužití libovůle účastníka řízení č. 1, což může vést k poškozování konečných odběratelů. Koneční odběratelé byli v důsledku jednání účastníka řízení č. 1 nuceni hradit vyšší ceny za odebranou elektřinu, než kdyby jim elektřinu skutečně pouze rozúčtoval analogicky podle ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona.

Správní orgán navíc podotýká, že již skutečnost, že zákonodárce porušení určitého zákazu označil za přestupek, vyjadřuje určitou minimální typovou míru společenské škodlivosti, kterou je nutno takovému jednání přičítat. Lze tedy obecně vycházet z toho,

že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přešupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přešupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. V daném případě jsou naplněny formální znaky přešupku, zároveň je přítomen i materiální znak ve formě minimálně nepatrné a teprve při stanovení sankce bude správní orgán materiální stránku posuzovat a sankci individualizovat právě s ohledem na „míru“ materiální stránky. Takový postup plně koresponduje rovněž s preventivně-ochrannou funkcí správního trestu.

Výše uvedené tedy poukazuje na existenci konkrétní společenské škodlivosti jednání účastníka řízení č. 1, kdy tato společenská škodlivost podle správního orgánu dosahuje takové míry intenzity, která odůvodňuje závěr o naplnění materiální stránky přešupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona (společenská škodlivost jednání účastníka řízení č. 1 je vyšší než nepatrná).

IV. V. Odpovědnost účastníka řízení č. 1 za přešupek

Správní orgán se rovněž zabýval otázkou, zda nejsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přešupky, tedy zda účastník řízení č. 1 za vytýkaný přešupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů, které měl správní orgán k dispozici, nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení č. 1 z vytýkaného přešupku.

Lze uzavřít, že účastník řízení č. 1 se dopustil spáchání trvajících přešupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona, za který je také odpovědný.

IV. VI. Námitky účastníka řízení č. 1 a jejich vypořádání

Účastník řízení č. 1 namítal, že oznámení o zahájení správního řízení je zcela neurčité, neboť nijak nespecifikuje částku, která měla představovat jeho zisk, když v interním sdělení založeném ve správním spise je uvedena částka odlišná. K tomuto správní orgán uvádí, že v oznámení o zahájení ze dne 25. května 2020, č. j. 00956-11/2019-ERU, je částka, kterou správní orgán považuje za zisk, popsána dostatečně a srozumitelně, když se mělo jednat o rozdíl mezi částkou, kterou účastník řízení č. 1 požadoval po svých konečných odběratelích, a částkou, za kterou nakoupil odebranou elektřinu. Dále je nutno uvést, že samotné přesné vyčíslení částky zisku není pro naplnění skutkové podstaty projednávaného přešupku nezbytné, když tento spočívá již v samotném podnikání v energetických odvětvích bez licence, bez nutnosti faktického dosažení zisku. Dosažení zisku je účelem podnikání, nikoliv však jeho nutným následkem. Správní orgán nicméně považoval za vhodné konkrétní částku přesně vyčísřit, čímž byl dán účastníku řízení č. 1 větší prostor pro uplatnění jeho práva vyjádřit se k vytýkanému protiprávnímu jednání. Pro odstranění veškerých pochybností jsou pak konkrétní částky podrobně rozepsány v Příloze č. 2 tohoto rozhodnutí.

Účastník řízení č. 1 dále namítal, že ačkoliv správní orgán vůbec nezjistil ani neuvedl (i přesto, že účastník řízení č. 1 předložil Policii ČR řadu dokladů na výdaje, které tvoří Oprávněné náklady), co tvrzený zisk tvoří, ani se nezabývá logickou úvahou o tom, že takové náklady objektivně musí existovat (což sám uvádí v předchozích stanoviscích), označuje je pak nesmyslně jako celek za „zisk“. Správní orgán nepovažuje tyto námitky za důvodné. K důvodům, proč byly celé „oprávněné náklady“ považovány za zisk, odkazuje správní orgán v podrobnostech na část IV. III. tohoto rozhodnutí, a pouze ve zkratce opakuje, že má za to,

že bez doložení konkrétních nákladů spojených s provozem a údržbou odběrného zařízení nelze učinit závěr o tom, zda takové náklady vůbec vznikly, natožpak zda jsou či nejsou oprávněné. Pokud není prokázána existence skutečně vynaložených nákladů, které osobě poskytující elektřinu dalším osobám vznikly v souvislosti s provozem a údržbou vlastního nebo provozovaného odběrného zařízení, je třeba na jakýkoliv rozdíl mezi cenou, kterou tato osoba hradí svému dodavateli za sdružené služby dodávky elektřiny, a cenou, kterou následně účtuje konečným odběratelům, hledět jako na zisk. Ke spisu Policie ČR a údajně již doloženým nákladům pak správní orgán uvádí, že byť přílohou spisu Policie ČR bylo několik faktur týkajících se účastníka řízení č. 1, tyto faktury byly ve většině případů nečitelné, s ručně psanými poznámkami, a nebylo z nich zřejmé, co mají dokládat, když z jejich obsahu (toho čitelného) se nejednalo o služby spojené s provozem a údržbou odběrného zařízení. Účastník řízení č. 1 však nebyl zkrácen na svých právech, když mu byl dán prostor k vyjádření a doložení podkladů, které považuje za relevantní k projednávané věci.

Účastník řízení č. 1 dále uvedl, že do výše uvedených oprávněných nákladů náleží tzv. přímé náklady, které vznikají každý měsíc, jako např. práce energetika, poruchová služba, dále náklady na výpočty, administrativu a rozúčtování oprávněných nákladů (což pro účastníka řízení č. 1 za úplatu provádí společnosti GRULICH – energetika s.r.o.), náklady na zaměstnance, kteří se podílí na zajištění údržby, kontroly chodu el. zařízení, zajišťují komunikaci s nájemci, dodavatelem energie atd., za druhé pak náklady, které vznikají nikoliv na měsíční bázi, ale průběžně, či jednou ročně, jako jsou revize, údržba, plánované opravy, tvorba rezerv na investice, přičemž je třeba si uvědomit, že náklady je třeba vynakládat nikoliv pouze na samotnou trafostanici a elektrické rozvody atd., ale rovněž na stavby, které je kryjí, nebo jimiž rozvody a rozvodny probíhají atd.

K jednotlivým položkám dokládaným účastníkem řízení č. 1 se správní orgán vyjádřil již výše v části IV. III. tohoto rozhodnutí. Úřad dále považuje za nutné vypořádat se s argumentací účastníka řízení č. 1 ohledně nákladů na plánované opravy a na tvorby rezerv na investice. Jak bylo uvedeno již výše, podstatou oprávněných nákladů je jejich kompenzace. Pokud vlastníkům či provozovatelům odběrného zařízení vzniknou při poskytování elektřiny jiným osobám náklady, mohou tyto náklady následně oprávněně požadovat po těchto jiných osobách. Oprávněné náklady jsou tedy náklady, které již byly využity, nejde tedy o finanční prostředky vybírané dopředu na budoucí investice. K vytváření takovýchto rezerv by měl sloužit primárně nájem, což ostatně koresponduje i s vyjádřením účastníka řízení č. 1, podle kterého „větší část zisku z nájemného je vynakládána zpět na opravy a údržbu a další inovace v areálu a rezervy na tyto práce do budoucna (např. chlazení v řádu [redacted])“. Správní orgán zde poukazuje na to, že zmíněné „chlazení“ uváděl účastník řízení č. 1 i v rámci svých údajných oprávněných nákladů (částka [redacted] Kč vynaložená na revize a provoz elektrického chladicího zařízení).

Účastník řízení č. 1 dále namítá, že nepochybně není podnikatelem v energetických odvětvích, ale je nanejvýš účastníkem trhu s elektřinou v postavení analogického postavení zákazníka. V případě účastníka řízení č. 1 se podle jeho slov zjevně nejedná o podnikání, neboť účelem účtování oprávněných nákladů ani přírůžky za ztráty el. energie není dosažení zisku, ale pouze zabezpečení služeb souvisejících s nájmem (v případě [redacted] zajištění el. energie, kdy tato společnost nemá vlastní přívod), nejde mj. ani o činnost výdělečnou. Úřad považuje tuto námitku za již vypořádanou, přičemž odkazuje na části IV. III. až IV. V. tohoto rozhodnutí.

Účastník řízení č. 1 má dále za to, že pokud zastává správní orgán stanovisko, že osoba účastníka řízení č. 1 zákonem upravena není, pak ve smyslu principu zákazu analogie v neprospěch účastníka řízení a ve smyslu principu, co není zákonem zakázáno, je dovoleno, by nemělo poskytování služeb nájemcům (a společnosti [REDAKCE]), včetně dodávky el. energie v areálu na základě řádně uzavřených smluv, a tedy vůle obou stran, vůbec být předmětem zkoumání správním orgánem. K tomuto správní orgán uvádí, že přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona se může dopustit každá právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, poruší že zákaz podnikání v energetických odvětvích bez licence. Byť tedy postavení účastníka řízení č. 1 není upraveno energetickým zákonem, neznamená to, že se nemůže dopustit uvedeného přestupku. Pokud by byl za vytýkané jednání trestně postižitelný vždy jen legislativně upravený „zákazník“, mohlo by v praxi docházet k umělému vytváření řetězců „dodavatelů“ elektrické energie konečným odběratelům, kdy tyto de facto „jiné osoby“ by mohly uměle navyšovat cenu dodávané elektřiny (obdobně jako obchodníci s elektřinou, avšak bez jejich povinností) a konečným odběratelům by hrozila vážná újma. Tímto správní orgán nepochybně smluvní volnost stran, která však nesmí být zneužita k obcházení zákona.

Účastník řízení č. 1 v neposlední řadě také namítal, že ze stanovisek samotného Úřadu jasně plyne, že správní orgán zastává do značné míry smluvní volnost a konkrétní, a úplné prokazování oprávněných nákladů nepožaduje za nutné. I tato námitka je podle správního orgánu nedůvodná. Společné stanovisko Energetického regulačního úřadu a Státní energetické inspekce k ust. § 3 odst. 3 energetického zákona ze dne 21. října 2005 se nijak nevyjadřuje k nutnosti či nenuitnosti prokazování oprávněných nákladů, nicméně uvádí, že „zákazník se však musí vyvarovat toho, aby jeho jednání bylo považováno za neoprávněné podnikání v energetice“. Pro posouzení, zda došlo k neoprávněnému podnikání v energetice, je pak logicky nutné provést ze strany správního orgánu posouzení nákladů, které by toto porušení mohly způsobit, k čemuž je nutné tyto náklady konkrétně znát.

Účastník řízení č. 1 také odkazoval na Protokol o kontrole Státní energetické inspekce, ke kterému správní orgán pouze uvádí, že tento Protokol není pro rozhodovací činnost Úřadu nijak závazný. Úřad, jako věcně příslušný správní orgán, v projednávané věci sám vyhodnotil rozhodné skutečnosti a dospěl k závěrům uvedeným v tomto rozhodnutí.

IV. VII. Právní posouzení skutku účastníka řízení č. 2 (Beskydská energetika s.r.o.)

Správní orgán považuje za nesporné, že účastník řízení č. 2 nebyl v předmětném období od 1. července 2018 do 31. srpna 2018 držitelem licence udělované Úřadem, jejímž předmětem by bylo podnikání v energetických odvětvích.

Podle ust. § 2 odst. 2 písm. a) bodu 17. energetického zákona je zákazníkem osoba, která nakupuje elektřinu pro své vlastní konečné užití v odběrném místě. „Tato definice ale není zcela přesná. Zatímco definice zákazníka hovoří pouze o spotřebě pro „vlastní“ konečné užití zákazníka, ustanovení § 28 odst. 1 písm. g) dává zjevně najevo, že se o vlastní konečné užití odebrané elektřiny zákazníkem jednat nemusí. Umožňuje totiž zákazníkovi, aby odebranou elektřinu prostřednictvím vlastního či jím provozovaného elektrického odběrného zařízení o napětí do 52 kV včetně poskytoval a rozúčtoval jiné osobě. Je zřejmé, že konečnou spotřebu pak v těchto případech realizuje tato „jiná osoba“, nikoliv zákazník“ (EISCHLEROVÁ, K., HANDRLICA, J., et al. *Energetický zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016).

Účastník řízení č. 2 elektřinu odebíral od společnosti E.ON Česká republika, s. r. o. na základě Smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny č. [REDAKCE] ze dne 17. července 2018, odběrným místem byla trafostanice v areálu. Účastník řízení č. 2 měl pronajatu část VN této trafostanice, elektřinu dále pouze rozúčtoval (resp. celou přeúčtoval) účastníku řízení č. 1 a sám ji nespotřeboval.

Byť tedy účastník řízení č. 2 nenakupoval v předmětném období elektřinu v odběrném místě pro vlastní spotřebu, je třeba na něj s ohledem na ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona hledět jako na zákazníka.

Správní orgán se dále zabýval tím, zda postup účastníka řízení č. 2 naplnil znaky uvedené v ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona.

Jak již bylo uvedeno výše, účastník řízení č. 2 byl v odběrném místě zákazníkem a elektřinu odebíral pomocí jím provozovaného odběrného zařízení – trafostanice 22 kV. Za těchto podmínek tedy účastník řízení č. 2 mohl poskytovat a rozúčtovat odebranou elektřinu jiné osobě – zde konkrétně účastníku řízení č. 1.

Za měsíc červenec 2018 zaplatil účastník řízení č. 2 společnosti E.ON Česká republika, s. r. o. částku [REDAKCE] Kč bez DPH (faktura č. [REDAKCE]) a za měsíc srpen částku [REDAKCE] Kč bez DPH (faktura č. [REDAKCE]). Cena za elektřinu odebranou od společnosti E.ON Česká republika, s. r. o. za měsíce červenec a srpen roku 2018 odpovídá ceně fakturované za elektřinu dodanou účastníkovi řízení č. 1 účastníkem řízení č. 2 (jak vyplývá z faktur č. [REDAKCE] a č. [REDAKCE]). Lze konstatovat, že vzhledem k ceně za odebranou elektřinu účastník řízení postupoval v souladu s ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona.

Fakturou č. [REDAKCE] byly zároveň účastníkem řízení č. 2 účtovány „oprávněné náklady“ ve výši [REDAKCE] Kč bez DPH. Fakturou č. [REDAKCE] pak byly zároveň účastníkem řízení č. 2 účtovány „oprávněné náklady“ ve výši [REDAKCE] Kč bez DPH. Správní orgán se musel zabývat povahou těchto „oprávněných nákladů“ účtovaných účastníkem řízení č. 2.

Provoz a údržba odběrného zařízení jsou zcela jistě spojeny s určitými náklady. Těmito náklady mohou logicky být např. prostředky vynaložené na revize tohoto zařízení, na nutné opravy elektrických rozvodů či na zajištění běžného denního provozu tohoto zařízení např. elektrikářem apod. Tento výčet nákladů je samozřejmě demonstrativní a je na každém vlastníkově či provozovateli daného odběrného zařízení, aby posoudil, zda jím vynaložené náklady skutečně souvisí s provozem a údržbou odběrného zařízení, přičemž se musí vyvarovat toho, aby jeho jednání bylo možno považovat za neoprávněné podnikání v energetice.

Podle ust. § 420 odst. 1 občanského zákoníku je za podnikatele považován ten, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku. Obecně lze tedy podnikání definovat jako soustavnou a samostatnou činnost určitého subjektu za účelem dosažení zisku.

Ust. § 421 odst. 1 občanského zákoníku stanovuje, že podnikatelem je osoba zapsaná v obchodním rejstříku. V ust. § 421 odst. 2 téhož zákona je pak stanovena vyvratitelná domněnka, že podnikatelem je osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění

podle jiného zákona. Účastník řízení č. 2 je ode dne 17. září 2010 právnickou osobou zapsanou do obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Ostravě, oddíl C, vložka 35977, a lze tak dojít k závěru, že účastník řízení č. 2 byl v předmětné době od 1. července 2018 do 31. srpna 2018 podnikatelem.

Správní orgán dále poznamenává, že oblast energetiky je specifická v tom ohledu, že v energetických odvětvích lze obecně podnikat i bez nutnosti dosažení zisku. Správní orgán má v dané věci za to, že účastník řízení č. 2 je podnikatelem, který vykonává výdělečnou činnost za účelem dosažení zisku. K tomuto závěru došel správní orgán z následujících důvodů.

Účastník řízení č. 2 v rámci šetření zaslal správnímu orgánu pouze demonstrativní výčet podle něj oprávněných nákladů, specifikovaný položkově, nikoliv však v korunovém vyjádření jejich váhy na výsledné hodnotě, když podle jeho vyjádření jejich hodnota není v čase konstantní, naopak se v čase mění jak v absolutní hodnotě, tak i v Kč vztažených na dodanou MWh elektřiny.

Podle účastníka řízení č. 2 se jedná zejména o mzdové náklady, sociální a zdravotní pojištění, daň ze závislé činnosti, poruchovou službu včetně náhradního zdroje, údržbu a opravy, odpisy zařízení používaného k plnění zakázky, benzín, telekomunikační a datové služby, účetnictví, školení pracovníků, nájem nebytových prostor, nájem energetických zařízení, režijní materiál, cestovné, silniční daň, pojištění majetku a odpovědnosti za škodu a bankovní poplatky.

Účastník řízení č. 2 ve svém vyjádření ze dne 14. srpna 2020 uvedl, že ujednání o oprávněných nákladech, vč. jejich skladby a ceny, jsou věci smluvní volnosti účastníků řízení spadající pod občanskoprávní předpisy (zejména občanský zákoník), nikoliv energetický zákon, a není v působnosti Úřadu (vymezené ust. § 17 energetického zákona) ani Státní energetické inspekce tyto kontrolovat, tedy ani požadovat, aby tyto účastník řízení č. 2 sdělil. Účastník řízení č. 2 měl za to, že přesto vyjádřil dobrou vůli a s Úřadem spolupracoval, náklady položkově specifikoval a uvedl důvody, proč není možné, uvést jejich korunové vyjádření.

Dochází-li k poskytování elektřiny dalším osobám spojenému s navýšením ceny elektřiny ze strany osoby, která není držitelem příslušné licence, jedná se o porušení ust. § 3 odst. 3 energetického zákona, pokud jsou zároveň naplněny všechny znaky podnikání podle ust. § 420 odst. 1 občanského zákoníku, především pak záměr vykonávat výdělečnou činnost soustavně za účelem dosažení zisku.

Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 26. března 2009, č. j. 9 Afs 63/2008 – 121, „[r]ozhodující je, zda se jednalo o činnost vyvíjenou opakovaně s cílem zisku dosáhnout (tedy dostatečně přesvědčivý podnikatelský záměr, k jehož uskutečnění činnost vyvíjená ze strany subjektu cíleně a trvale směřuje).“ Správní orgán v této souvislosti poukazuje na to, že předmětem podnikání účastníka řízení č. 2 podle jeho Rozvahy, založené ve sbírce listin Veřejného rejstříku, je „rozvod elektřiny“, byť účastník řízení není držitelem žádné licence vydávané Úřadem. I s ohledem na to, že účastník řízení č. 2 stanovil své „oprávněné náklady“ v minimální částce ■■■ Kč/1MWh, lze v případě jednání účastníka řízení č. 2 hovořit o dostatečně přesvědčivém podnikatelském záměru.

Správní orgán, vykonávající dozor nad dodržováním energetického zákona v souladu s ust. § 18 odst. 1 písm. a) ve spojení s ust. § 17 odst. 7 písm. f) energetického zákona, má za to, že bez doložení konkrétních nákladů spojených s provozem a údržbou odběrného zařízení nelze učinit závěr o tom, zda takové náklady vůbec vznikly, natožpak zda jsou či nejsou oprávněné. Pokud není prokázána existence skutečně vynaložených nákladů, které zákazníkovi při poskytování a rozúčtování elektřiny jiným osobám podle ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona vznikly v souvislosti s provozem a údržbou odběrného zařízení, je třeba na jakýkoliv rozdíl mezi cenou, kterou zákazník (účastník řízení č. 2) hradí svému dodavateli za sdružené služby dodávky elektřiny, a cenou, kterou následně účtuje konečným odběratelům (zde pouze účastníkovi řízení č. 1), hledět jako na zisk.

Z demonstrativně uvedených nákladů, které měly účastníkovi řízení č. 2 údajně vzniknout, a ze kterých vypočítal cenu za MWh, je pak navíc zřejmé, že některé z nich ani fakticky nemůžou souviset s provozem a údržbou provozovaného odběrného zařízení, když nadto účastník řízení č. 2 provozuje podle svého vyjádření pouze část VN trafostanice a jeho povinností je podle nájemní smlouvy provádět pouze běžnou údržbu pronajatého zařízení, nikoliv např. jeho revize. Nicméně správní orgán považuje za nadbytečné se k jednotlivým položkám vyjmenovaných nákladů podrobněji vyjadřovat, jelikož tyto údajné náklady nebyly účastníkem řízení č. 2 nijak doloženy.

Správní orgán má také za to, že účelem umožnění požadování proplacení nákladů souvisejících s provozem a údržbou odběrného zařízení je jistá kompenzace zákazníka, který dobrovolně poskytuje konečným odběratelům elektřinu, za prostředky, které již byl nucen vynaložit, tj. prostředky, jejichž výše je zákazníkovi přesně známa. Správní orgán proto považuje stanovení paušální částky tak, jak to udělal účastník řízení č. 2, za zneužití rozšiřujícího výkladu ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona, který sám o sobě žádné další náklady účtované zákazníkem nepřipouští. V tomto jednání, tedy požadování dalších paušálních plateb i za měsíce, kdy žádné skutečně oprávněné náklady ani nemusely reálně vzniknout, správní orgán spatřuje záměr účastníka řízení č. 2 podnikat za účelem dosažení zisku.

Správní orgán má dále za prokázané, že činnost účastníka řízení č. 2 naplňovala znaky soustavné činnosti, když se postup účastníka řízení opakoval minimálně v měsících červenci a srpnu 2018 (součástí správního spisu jsou také listiny, které prokazují, že účastník řízení č. 2 postupoval stejně minimálně do září 2019, toto období nicméně není předmětem vedeného správního řízení).

Zákonodárce v ust. § 3 odst. 1 energetického zákona specifikoval, že předmětem podnikání v energetických odvětvích je výroba elektřiny, přenos elektřiny, distribuce elektřiny a obchod s elektřinou, činnosti operátora trhu, výroba plynu, přeprava plynu, distribuce plynu, uskladňování plynu a obchod s plynem a výroba tepelné energie a rozvod tepelné energie. Správní orgán proto konstatuje, že činnost účastníka řízení č. 2 v průběhu období od 1. července 2018 do 31. srpna 2018 spočívající v obchodu s elektřinou (nákup elektřiny a její prodej s marží) lze bezpochyby považovat za podnikání v energetických odvětvích ve smyslu uvedeného ustanovení.

Energetický zákon stanovuje tři výjimky z pravidla, že fyzické či právnické osoby mohou podnikat v energetických odvětvích na území České republiky za podmínek stanovených energetickým zákonem na základě udělené licence. Správní orgán se proto musel zabývat otázkou, zda jednání účastníka řízení č. 2 lze podřadit pod některou z výjimek

stanovených v ust. § 3 odst. 4 energetického zákona, resp. zda účastník řízení č. 2 mohl podnikat v energetických odvětvích, aniž by musel být držitelem licence udělené Úřadem.

Správní orgán dospěl k závěru, že účastník řízení č. 2 nenaplnuje ani jednu z výjimek stanovenou v ust. § 3 odst. 4 energetického zákona, neboť v průběhu správního řízení nebylo zjištěno, že by činnost účastníka řízení č. 2 spočívala (i) v obchodu, výrobě, distribuci či uskladňování koksárenského plynu čistého, degazačního a generátorového plynu, biometanu, propanu, butanu a jejich směsí, (ii) ve výrobě tepelné energie určené pro jeden objekt jednoho zákazníka či (iii) ve využívání elektřiny při provozování dobíjecí stanice podle zákona o pohonných hmotách.

Správní orgán na základě výše uvedeného tedy zjistil a prokázal, že účastník řízení č. 2 v rozporu s ust. § 3 odst. 3 věty první energetického zákona podnikal v energetických odvětvích (konkrétně v odvětví obchod s elektřinou) na území České republiky v období od 1. července 2018 do 31. srpna 2018 bez licence na obchod s elektřinou, kdy jeho podnikání spočívalo v tom, že prodával elektřinu jiné osobě (účastníku řízení č. 1) v odběrném místě na adrese [REDAKCE], přičemž nesplňoval podmínky pro případ, kdy se licence neuděluje, resp. kdy není pro podnikání ze zákona povinná, a ani se nejednalo o případ postupu podle ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona, když účastník řízení č. 2 nakoupenou elektřinu pouze nerozúčtoval, ale dále prodal za vyšší cenu s odkazem na nedoložené paušální „oprávněné náklady“.

Správní orgán má dále za to, že jednání účastníka řízení č. 2 naplnilo znaky tzv. trvajících přestupku, když spočívalo ve vyvolání a následném udržování protiprávního stavu, spočívajícího v podnikání bez licence na obchod s elektřinou na území České republiky v celém období od 1. července 2018 do 31. srpna 2018.

IV. VIII. Formální a materiální stránka přestupku účastníka řízení č. 2

Správní orgán má na základě výše uvedeného za prokázané, že jednáním účastníka řízení č. 2 byla naplněna formální stránka přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona, když účastník řízení č. 2 v rozporu s ust. § 3 odst. 3 věty první energetického zákona podnikal v energetických odvětvích (konkrétně v odvětví obchod s elektřinou) na území České republiky v období od 1. července 2018 do 31. srpna 2018 bez licence na obchod s elektřinou. Správní orgán se nicméně musel zabývat také materiální stránkou uvedeného přestupku.

V daném případě, kdy účastník řízení č. 2 podnikal v energetickém odvětví obchod s elektřinou bez udělené licence na území České republiky po dobu dvou měsíců, došlo k naplnění materiální stránky uvedeného přestupku, neboť byl narušen zájem společnosti na regulaci energetického odvětví a na tom, aby energetická zařízení byla provozována odborně při dodržování bezpečnosti daného provozu, resp. i konstantnosti dodávek. Deliktním jednáním účastníka řízení č. 2 došlo k situaci, kdy naplnil zákonné podmínky pro udělení licence a měl povinnost o udělení licence na obchod s elektřinou požádat a mít ji, nicméně se tak v období od 1. července 2018 do 31. srpna 2018 nestalo.

Na účastníka řízení č. 2 se tak nevztahovaly povinnosti, jež plynou ze zákona každému držiteli licence, tj. např. povinnosti uvedené v ust. § 11 či ust. § 30 odst. 2 energetického zákona. Stejně tak má Úřad omezenější pravomoci, co se týče výkonu dozoru podle energetického zákona, a hrozí tak zneužití libovůle účastníka řízení č. 2, což může vést

k poškozování konečných odběratelů. Účastník řízení č. 1 a následně i koneční odběratelé byli v důsledku jednání účastníka řízení č. 2 nuceni hradit vyšší ceny za odebranou elektřinu, než kdyby jim elektřinu skutečně pouze rozúčtoval podle ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona.

Správní orgán navíc podotýká, že již skutečnost, že zákonodárce porušení určitého zákazu označil za přestupek, vyjadřuje určitou minimální typovou míru společenské škodlivosti, kterou je nutno takovému jednání přičítat. Lze tedy obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. V daném případě jsou naplněny formální znaky přestupku, zároveň je přítomen i materiální znak ve formě minimálně nepatrné a teprve při stanovení sankce bude správní orgán materiální stránku posuzovat a sankci individualizovat právě s ohledem na „míru“ materiální stránky. Takový postup plně koresponduje rovněž s preventivně-ochrannou funkcí správního trestu.

Výše uvedené tedy poukazuje na existenci konkrétní společenské škodlivosti jednání účastníka řízení č. 2, kdy tato společenská škodlivost podle správního orgánu dosahuje takové míry intenzity, která odůvodňuje závěr o naplnění materiální stránky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona (společenská škodlivost jednání účastníka řízení č. 2 je vyšší než nepatrná).

IV. IX. Odpovědnost účastníka řízení č. 2 za přestupek

Správní orgán se rovněž zabýval otázkou, zda nejsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za vytýkaný přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů, které měl správní orgán k dispozici, nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení č. 2 z vytýkaného přestupku.

Lze uzavřít, že účastník řízení se dopustil spáchání trvajících přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona, za který je také odpovědný.

IV. X. Námitky účastníka řízení č. 2 a jejich vypořádání

Účastník řízení č. 2 se ve svém vyjádření ze dne 14. srpna 2020 brání nařčení z porušení ust. § 3 odst. 3 energetického zákona, jeho obrana je pak vedena v obecnější rovině, jelikož má za to, že mu nebyly sděleny konkrétní výtky, v čem toto porušení spočívá. Podle účastníka řízení č. 2 Úřad mylně považuje účtované oprávněné náklady za zisk, avšak Policie ČR škodlivé jednání účastníka řízení č. 2 neshledala a je zřejmé, že Úřad ani Policie ČR nejsou schopni specifikovat, jakým konkrétním jednáním účastníka řízení č. 2 byl porušen zákon.

Správní orgán považuje předmět správního řízení uvedený v oznámení o zahájení řízení ze dne 25. května 2020, č. j. 00956-11/2019-ERU ve vztahu k účastníku řízení č. 2 za dostatečně konkrétní a v průběhu správního řízení nepovažoval za nutné jej upřesnit. Účastník řízení č. 2 byl seznámen s právní kvalifikací skutku, obdobím a místem, ve kterém měl být skutek spáchán, i s konkrétním jednáním, které správní orgán považuje za protiprávní, přičemž toto jednání bylo v oznámení dostatečně specifikováno. Zároveň nelze souhlasit

s námitkou, že Policie ČR neshledala jednání účastníka řízení č. 2 jako škodlivé. Závěrem Policie ČR naopak bylo podezření ze spáchání přestupku podle energetického zákona, což bylo také důvodem předání spisového materiálu Úřadu, jako věcně příslušnému správnímu orgánu.

Účastník řízení č. 2 ve svém vyjádření rovněž namítal, že faktura jím vystavená obsahuje přeúčtování přesné výše ceny odebrané elektrické energie podle faktury obchodníka s elektřinou plus oprávněné náklady, které jsou samostatnou položkou účtovanou na základě samostatného právního ujednání mezi účastníky řízení, tj. Smlouvy o úhradě oprávněných nákladů dodavatele spojených s údržbou a provozem zařízení na distribuci elektrické energie, která nepodléhá režimu energetického zákona, ale je uzavírána jako smlouva inominátní podle ust. § 1746 odst. 2 občanského zákoníku, její obsah si tak účastníci řízení mohou stanovit zcela individuálně podle zásady smluvní volnosti. Účastník řízení č. 2 má za to, že jelikož jsou ujednání o oprávněných nákladech, včetně jejich skladby a ceny, věcí smluvní volnosti účastníků řízení spadající pod občanskoprávní předpisy, nikoliv energetický zákon, není v působnosti Úřadu (vymezené ust. § 17 energetického zákona) ani Státní energetické inspekce tyto kontrolovat, tedy ani požadovat, aby tyto účastník řízení č. 2 sdělil.

Správní orgán předně nepovažuje za důvodnou námitku ohledně nedostatku jeho působnosti ve věci. Úřad podle ust. § 18 odst. 1 písm. a) energetického zákona vykonává dozor nad dodržováním tohoto zákona mj. v odvětví elektroenergetiky, kam spadá projednávaný případ. V kompetenci Úřadu je tedy kontrolovat, zda zákazníci při rozúčtování elektřiny podle ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona neporušují zákaz neoprávněného podnikání v oblasti obchodu s elektřinou, a v případě zjištění porušení je Úřad věcně příslušným ke správnímu potrestání takového protiprávního jednání. Správní orgán dále uvádí, že nijak nezpochybňuje smluvní volnost účastníků řízení, kteří však svým postupem nesmí porušovat energetický zákon. Jak již správní orgán popsal výše, v průběhu správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení č. 2 svým jednáním naplnil formální i materiální stránku trvajících přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona.

V. Uložení správního trestu

Podle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

Jelikož energetický zákon neumožňuje ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky uložit pachateli správní trest ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku a ani z povahy provedení vytýkaných skutků účastníků řízení těmto nelze uložit propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a ust. § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, přichází co do druhu správního trestu ukládaného účastníkům řízení pouze napomenutí či pokuta.

Správní orgán má za to, že správní trest ve formě napomenutí není v oblasti dozoru Úřadu ve vztahu ke spáchaným přestupkům příležitý, zejména s ohledem na jejich povahu ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky.

S ohledem na skutkové okolnosti dospěl správní orgán k závěru, že v daném případě nebyly ani u jednoho z účastníků řízení naplněny podmínky, které by umožňovaly případně upuštění od uložení správního trestu.

Správní orgán proto s ohledem na výše uvedené vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné v daném případě uložit oběma účastníkům řízení správní tresty ve formě pokuty.

Za přešupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona lze uložit dle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč.

V. I. Uložení správního trestu účastníkovi řízení č. 1

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen přihlédnout ke všem zjištěným skutečnostem. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přešupky k povaze a závažnosti přešupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Vzhledem k výše uvedenému správní orgán nejprve posuzoval otázku povahy a závažnosti přešupku ve smyslu ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přešupky.

V ust. § 3 odst. 3 věty první energetického zákona je uvedeno, že podnikat v energetických odvětvích na území České republiky mohou za podmínek stanovených tímto zákonem fyzické či právnické osoby pouze na základě licence udělené Úřadem. Správní orgán ke skutečnosti, že účastník řízení č. 1 podnikal bez příslušného oprávnění, při stanovení výše pokuty nepřihlížel jako k přitěžující okolnosti, a to především z důvodu zachování zásady zákazu dvojího přičítání, přestože podnikání v energetických odvětvích bez příslušné licence nebo jiného oprávnění považuje správní orgán s odkazem na ust. § 38 písm. a) zákona o odpovědnosti za přešupky za velmi závažné protiprávní jednání.

Správní orgán dále posuzoval význam a rozsah následku ve smyslu ust. § 38 písm. b) zákona o odpovědnosti za přešupky, kdy to, že účastník řízení č. 1 obchodoval s elektřinou vůči 41 konečným odběratelům, považuje za skutečnost zvyšující závažnost přešupku, a to s ohledem na počet odběrných míst, který správní orgán vyhodnotil jako vysoký.

Správní orgán se zabýval také zjištěnou délkou doby, po kterou trvalo protiprávní jednání, ve smyslu ust. § 38 písm. f) zákona o odpovědnosti za přešupky. Doba, po kterou účastník řízení č. 1 prokazatelně podnikal v energetickém odvětví obchod s elektřinou bez licence (tj. období od 1. června 2018 do 31. srpna 2018, tzn. 92 dnů), není natolik dlouhá, aby k ní správní orgán přihlížel jako ke skutečnosti zvyšující závažnost přešupku.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení č. 1 není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako polehčující okolnost.

Ve smyslu ust. § 39 a ust. § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky již správnímu orgánu nejsou v posuzované věci žádné další polehčující či přitěžující okolnosti známy.

Co se týče osoby pachatele přestupku, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2010, č. j. 1 As 9/2008 - 133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt (přestupek) je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Správní orgán se tedy zabýval otázkou majetkových poměrů účastníka řízení č. 1. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů předložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

Účastník řízení č. 1 Úřadu v rámci správního řízení doložil podklady týkající se jeho aktuálních majetkových poměrů ve svém vyjádření ze dne 14. srpna 2020 (č. j. 00956-21/2019-ERU). Podle zaslaného Výkazu zisku a ztráty za rok 2018 dosáhl účastník řízení č. 1 výsledku hospodaření za účetní období ve výši ████████ Kč při čistém obratu ve výši ████████ Kč. Podle Rozvahy ke dni 31. prosince 2018 disponoval účastník řízení č. 1 peněžními prostředky ve výši ████████ Kč. Byť je tedy účastník řízení č. 1 podnikající fyzickou osobou, jeho rozsah podnikání je relativně velký a pohybuje se v ████████ Kč měsíčně.

Podle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké přísluší účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele, že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro pachatele odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.

Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je podle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. dubna 2015, č. j. 4 As 236/2014-85, vyplývá, že ani záporný výsledek hospodaření by nebyl překážkou pro uložení pokuty a neznamenal by ani, že uložená pokuta je likvidační. Je totiž třeba hodnotit celkovou situaci účastníka řízení jakožto právnické osoby.

Podle ust. § 156 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, je správce daně (správní orgán) oprávněn na žádost daňového subjektu (účastníka řízení) nebo z moci úřední povolit posečkání úhrady daně (pokuty), popřípadě rozložení její úhrady na splátky.

Po zvážení všech skutkových okolností případu (tedy i skutečností svědčících ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení č. 1), jakož i po zvážení všech polehčujících a přitěžujících okolností a majetkových poměrů účastníka řízení č. 1, stanovil správní orgán účastníkovi řízení č. 1 pokutu ve výši, jež je uvedena ve výroku II. tohoto rozhodnutí, tj. u samé spodní hranice zákonné sazby (necelé 4 %). Správní orgán má za to, že pokuta ve stanovené výši naplňuje jak funkci preventivní, tak funkci odstrašující.

Správní orgán jako jedno z vodítek pro stanovení výše pokuty použil i výše zjištěný zisk, kterého účastník řízení č. 1 svým jednáním dosáhl (tj. částku ██████████ Kč bez DPH). Část uložené pokuty tedy tvoří tento zisk, který účastník řízení č. 1 neoprávněně získal od konečných odběratelů v ceně za dodanou elektrickou energii. Tuto částku správní orgán navýšil o 100 000 Kč, tedy částku ve výši správního poplatku za udělení licence na obchod s elektřinou, která odráží represivní funkci pokuty. Pokuta byla zaokrouhlena dolů na celé tisíce Kč.

Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetického zákona. Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

S odkazem na ust. § 46 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky je uložena pokuta, stejně tak jako náklady řízení, splatná do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí nabylo právní moci.

V. II. Uložení správního trestu účastníkovi řízení č. 2

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen přihlídnout ke všem zjištěným skutečnostem. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Vzhledem k výše uvedenému správní orgán nejprve posuzoval otázku povahy a závažnosti přestupku ve smyslu ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky.

V ust. § 3 odst. 3 věty první energetického zákona je uvedeno, že podnikat v energetických odvětvích na území České republiky mohou za podmínek stanovených tímto zákonem fyzické či právnické osoby pouze na základě licence udělené Úřadem. Správní orgán ke skutečnosti, že účastník řízení podnikal bez příslušného oprávnění, při stanovení výše pokuty nepřihlížel jako k přitěžující okolnosti, a to především z důvodu zachování zásady

zákazu dvojího přičítání, přestože podnikání v energetických odvětvích bez příslušné licence nebo jiného oprávnění považuje správní orgán s odkazem na ust. § 38 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky za velmi závažné protiprávní jednání a porušení příslušných ustanovení energetického zákona.

Správní orgán dále posuzoval význam a rozsah následku ve smyslu ust. § 38 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky, kdy skutečnost, že účastník řízení č. 2 obchodoval s elektřinou vůči 1 odběrateli, nepovažuje za skutečnost zvyšující závažnost přestupku.

Správní orgán se zabýval také zjištěnou délkou doby, po kterou trvalo protiprávní jednání, ve smyslu ust. § 38 písm. f) zákona o odpovědnosti za přestupky. Doba, po kterou účastník řízení prokazatelně podnikal v energetickém odvětví obchod s elektřinou bez licence (tj. období od 1. dubna 2018 do 31. května 2018, tzn. 61 dnů), není natolik dlouhá, aby k ní správní orgán přihlížel jako ke skutečnosti zvyšující závažnost přestupku.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení č. 2 není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako polehčující okolnost.

Ve smyslu ust. § 39 a ust. § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky již správnímu orgánu nejsou v posuzované věci žádné další polehčující či přitěžující okolnosti známy.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2010, č. j. 1 As 9/2008 - 133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt (přestupek) je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Správní orgán se tedy zabýval otázkou majetkových poměrů účastníka řízení č. 2. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů předložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

Účastník řízení č. 2 Úřadu v rámci správního řízení nedoložil podklady týkající se jeho aktuálních majetkových poměrů. Podle Rozvahy ke dni 31. prosince 2019, která je součástí účetní závěrky účastníka řízení č. 2 za rok 2019 založené ve sbírce listin Veřejného rejstříku, dosáhl účastník řízení č. 2 výsledku hospodaření běžného účetního období ve výši [REDAKCE] Kč a disponoval peněžními prostředky ve výši [REDAKCE] Kč. Výsledkem hospodaření minulých let byla naopak ztráta ve výši [REDAKCE] Kč.

Podle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností,

jaké přísluší účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele, že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro pachatele odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.

Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je podle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. dubna 2015, č. j. 4 As 236/2014-85, vyplývá, že ani záporný výsledek hospodaření by nebyl překážkou pro uložení pokuty a neznamenal by ani, že uložená pokuta je likvidační. Je totiž třeba hodnotit celkovou situaci účastníka řízení jakožto právnické osoby.

Podle ust. § 156 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, je správce daně (správní orgán) oprávněn na žádost daňového subjektu (účastníka řízení) nebo z moci úřední povolit posečkání úhrady daně (pokuty), popřípadě rozložení její úhrady na splátky.

Po zvážení všech skutkových okolností případu (tedy i skutečností svědčících ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení č. 2), jakož i po zvážení všech polehčujících a přitěžujících okolností a majetkových poměrů účastníka řízení č. 2, stanovil správní orgán účastníkovi řízení č. 2 pokutu ve výši, jež je uvedena ve výroku V. tohoto rozhodnutí, tj. u samé spodní hranice zákonné sazby (necelé 2 %). Správní orgán má za to, že pokuta ve stanovené výši naplňuje jak funkci preventivní, tak funkci odstrašující.

Správní orgán jako jedno z vodítek pro stanovení výše pokuty použil i výše zjištěný zisk, kterého účastník řízení č. 2 svým jednáním dosáhl (tj. částku ██████████ Kč bez DPH). Část uložené pokuty tedy tvoří tento zisk, který účastník řízení č. 2 neoprávněně získal od účastníka řízení č. 1 v ceně za dodanou elektrickou energii. Tuto částku správní orgán navýšil o 100 000 Kč, tedy částku ve výši správního poplatku za udělení licence na obchod s elektřinou, která odráží represivní funkci pokuty. Pokuta byla zaokrouhlena dolů na celé tisíce Kč.

Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetického zákona. Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku V. tohoto rozhodnutí, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

S odkazem na ust. § 46 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky je uložena pokuta, stejně tak jako náklady řízení, splatná do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí nabylo právní moci.

VI. Náklady řízení

Souběžně je výroky III. a VI. tohoto rozhodnutí ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který byl uznán vinným, resp. který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Marek Gruner, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Ostrava

Obdrží:

- účastník řízení č. 1 prostřednictvím svého právního zástupce [redacted], advokáta
- účastník řízení č. 2 prostřednictvím své právní zástupkyně [redacted], advokátky

Odběratel	IČO	Sídlo
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

